

Datum
2023-04-25

Diarienummer
SN-2023/414.912

Handläggare
Joachim Heimersson
Joachim.Heimersson@huddinge.se

Socialnämnden

Granskning avseende kommunens arbete med social hållbarhet med avgränsningen stöd till barn och unga som har behov av särskilda insatser: Hanteringen av orosanmälningar - svar på skrivelse från Huddinge kommuns revisionsgrupp 2

Förslag till beslut

Socialnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-04-25, till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2 som svar på revisionskrivelse Granskning avseende kommunens arbete med social hållbarhet med avgränsningen stöd till barn och unga som har behov av särskilda insatser: Hanteringen av orosanmälningar.

Sammanfattning

Professional Management AB har på uppdrag av Huddinge kommuns revisorer genomfört en granskning av Huddinge kommuns arbete med social hållbarhet, med avgränsningen stöd till barn och unga som har behov av särskilda insatser. Detta ärende avser granskningen av hanteringen av orosanmälningar. Professional Management AB rekommenderar bland annat socialnämnden att andelen aktualiseringar samt utredningar som hanterats inom föreskriven tid bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk, att kraven enligt lagstiftningen uppfylls så snart som möjligt samt att tillräckligt många externa placeringsformer bör ramupphandlas så att det täcker behovet och så att inte en bristsituation förlänger utredningstider, försenar placeringar och/eller innebär att dyra direktupphandlingar måste tillgripas.

Förvaltningen svarar att andelen aktualiseringar och utredningar hanterade inom föreskriven tid följs upp i socialnämndens kvalitetsplan utifrån *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* enligt SOSFS 2011:9. Resultatet redovisas till nämnd årligen i verksamhetens kvalitetsberättelse. Det är av största vikt för förvaltningen att lagstadgade tider efterlevs, förvaltningen har även ett mer ambitiöst mål och det är att andelen utredningar avslutade inom 90 dagar under 2023 ska uppgå till 50 %. Som en åtgärd i socialnämndens kvalitetsplan finns *Utveckla arbetsätt i syfte att korta ned utredningstiderna* detta är kopplat till risken *Barn och unga får inte sitt behov av stöd och skydd tillgodosett på ett rättssäkert sätt*.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-04-25

Diarienummer
SN-2023/414.912

Beskrivning av ärendet

Professional Management AB har på uppdrag av Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, genomfört en granskning av Huddinge kommuns arbete med social hållbarhet, med avgränsningen stöd till barn och unga som har behov av särskilda insatser.

Enligt uppdragsbeskrivningen finns en risk att ett betydande antal unga i kommunen med behov av särskilda insatser för att nå bättre skolresultat, för att uppnå bättre psykisk hälsa liksom för undvikande av drogberoende och kriminell livsstil inte får tillräckligt, ändamålsenligt samt kostnadseffektivt stöd och omsorg enligt kommunens mål och vision, statliga riktlinjer och Agenda 2030. Med anledning av detta uppdrogs till sakkunniga biträdet Professional Management att genomföra två fördjupade granskningar kopplade till social hållbarhet:

- Granskning hem för vård eller boende (HVB) och stödboende för barn och unga upp till 20 år
- Granskning av hanteringen av orosanmälningar

Detta ärende avser granskningen av hanteringen av orosanmälningar. Av rapporten framgår att kommunen har erfaren och kompetent personal, ändamålsenliga rutiner och processer samt arbetar enligt lagstiftningen. Inga kvalitetsbrister i hanteringen av orosanmälningarna eller i dokumentationen har identifierats med undantag för att tidskraven i lagstiftningen inte uppfylls för 14 % av förhandsbedömningarna¹.

Vidare tar rapporten upp att vikten av snabba insatser för en positiv utveckling är väl dokumenterad i forskningen och kommunfullmäktige betonar med stor tydlighet vikten av tidiga insatser. Följaktligen innebär detta en allvarlig brist i Socialnämndens genomförande av KF:s beslutade mål vilket har menlig påverkan på de unga som ärendena avser. På såväl kort som lång sikt kan denna brist leda till betydande kostnader och problem för samhället och anhöriga.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar Professional Management AB socialnämnden att –

- Andelen aktualiseringar som hanterats inom föreskriven tid bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk.
- Andelen utredningar som är avslutade inom fyra månader bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk.
- Kraven enligt lagstiftningen uppfylls så snart som möjligt och att det sätts ännu mer ambitiösa mål för de kommande åren om Kommunfullmäktiges mål om tidiga insatser ska innebära en reell politisk ambitionsökning.
- Det är viktigt med en gedigen resultatanalys, som underlag för sättande av SMARTA-mål och en konkret handlingsplan för hur målen ska uppnås.

¹ Förhandsbedömning är den aktivitet i processen som genomförs utifrån en orosanmälan, denna ska enligt lagstiftningen genomföras inom 14 dagar.

Datum
2023-04-25

Diarienummer
SN-2023/414.912

- Resultatanalysen även innefattar ekonomisk hushållning med en tydlig inriktning att öka verksamhetens effektivitet.
- Tillräckligt många jourhem, familjehem, behandlingsfamiljer, HVB och stödboenden bör ramupphandlas så att det täcker behovet och så att inte en bristsituation förlänger utredningstider, försenar placeringar och/eller innebär att dyra direktupphandlingar måste tillgripas.
- Tid bör avsättas för omvärldsbevakning av forskning etc och gemensamma lärprocesser med grannkommuner eller andra relevanta jämförelsekommuner (peer review).
- Informationen på kommunens hemsida om hanteringen av orosanmälningar korrigeras, så att den korrekt återspeglar tillvägagångssättet.

Revisionen beslutar att överlämna rapporten till socialnämnden och kommunstyrelsen för yttrande senast 2023-05-20 och för kännedom till kommunfullmäktige.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar upp sitt yttrande utefter de punkter med rekommendationer som revisionen tagit upp

- **Andelen aktualiseringar som hanterats inom föreskriven tid bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk och kommunens styrmodell.**
samt punkten
- **Andelen utredningar som är avslutade inom fyra månader bör ingå som resultatindikator i socialnämndens resultatramverk och kommunens styrmodell.**

Andelen aktualiseringar och utredningar hanterade inom föreskriven tid följs upp i socialnämndens kvalitetsplan utifrån *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* enligt SOSFS 2011:9. Resultatet redovisas till nämnd årligen i verksamhetens kvalitetsberättelse. Förvaltningens bedömning är att detta är en del av socialnämndens resultatramverk även om det inte är en del av socialnämndens verksamhetsplan utifrån Mål- och budget-dokumentet. Utöver detta får berörda enhetschefer månatligen statistik över utredningstider per enhet och handläggare, i detta ingår också andelen utredningar avslutade inom 90 dagar, från 91 till 123 dagar samt över 123 dagar. Förvaltningen kommer initiera en dialog med socialnämnden för att klargöra om socialnämnden önskar ta del av ytterligare och/eller mer regelbunden statistik över aktualiseringar samt utredningstider.

- **Tillse att kraven enligt lagstiftningen uppfylls så snart som möjligt och att det sätts ännu mer ambitiösa mål för de kommande åren i enlighet med KF:s mål avseende tidiga insatser.**
samt
- **Säkerställ gedigna resultatanalysen som underlag för sättande av SMARTA mål och utarbeta en konkret handlingsplan för hur målen ska uppnås.**

Datum
2023-04-25

Diarienummer
SN-2023/414.912

Resultatanalyser bör även innefatta ekonomisk hushållning med en tydlig inriktning att öka verksamhetens effektivitet.

Som en egenkontroll i socialnämndens kvalitetsplan finns *Andel utredningar färdigställda inom lagstadgad tid*. Enligt uppsatta bedömningskriterier ska 100 % av utredningarna vara avslutade inom lagstadgad tid för att resultatet ska vara godkänt. Detsamma gäller egenkontrollen *Andel aktualiseringar avslutade inom 14 dagar*. Det är av största vikt för förvaltningen att lagstadgade tider efterlevs, förvaltningen har även ett mer ambitiöst mål och det är att andelen utredningar avslutade inom 90 dagar under 2023 ska uppgå till 50 %. Som en åtgärd i socialnämndens kvalitetsplan finns *Utveckla arbetssätt i syfte att korta ned utredningstiderna* detta är kopplat till risken *Barn och unga får inte sitt behov av stöd och skydd tillgodosett på ett rättssäkert sätt*. Under året kommer även en uppföljning att göras för att se över hur förändrade arbetssätt med syfte att korta ned utredningstiderna har implementerats i verksamheten och vilka resultat det har gett på utredningstider.

Förvaltningens arbete med att möta KF:s mål med tidiga insatser berör fler områden än aktualiserings- och utredningstider. Tidiga insatser är kopplade till det förebyggande och uppsökande arbetet med målet att tidigt nå barn och unga innan problemen har blivit för stora för att undvika behovet av utredning och biståndsbedömda insatser. I detta ingår bland annat socialnämndens satsningar på familjecentraler och föräldrarådgivare men även den utökade samverkan som byggts upp de senaste två åren med BUF, GAF och KUF. Då resultatet av det förebyggande arbetet är svårt att följa upp på kort sikt har socialnämnden i årets verksamhetsplan valt att fokusera på volymer – antal barn och unga samt familjer som får ta del av icke biståndsbedömda evidensbaserade råd- och stödsinsatser, exempelvis föräldrastödsgrupper samt anhörigstöd för barn och unga. Inom myndighetsutövning kommer arbetet in på att effektivisera utredningstiderna men framför allt på att utveckla arbetet med att så tidigt som möjligt bevilja insatser. Under året kommer verksamheten följa *Andel ärenden där insats påbörjats under utredningens gång vid oro om våld (runt eller mot barn)*, för detta finns etappmål uppsatt.

• Upphandla ramavtal för att ge tillgång till tillräckligt många jourhem, familjehem, behandlingsfamiljer, HVB och stödboenden för att täcka behoven och så att en bristsituation inte förlänger utredningstider, försenar placeringar och/eller innebär att dyra direktupphandlingar måste tillgripas. Kommunen har upphandlade ramavtal för samtliga av de placeringsformer som nämns ovan. Det finns såväl lokalt som nationellt en begränsad mängd jourhem, familjehem etc att tillgå och varje individuell placering behöver utgå från behovet hos den enskilde. Då förvaltningen konkurrerar med flera övriga kommuner om platserna som är upphandlade kan det ofta vara svårt att finna en upphandlad plats som matchar individens behov - därav genomförs direktupphandlingar. Nationellt och lokalt bedrivs ett informations- och rekryteringsarbete för att tillgodose behovet av platser. Detta är dock ett svårt arbete som behöver bedrivas långsiktigt.

Datum
2023-04-25

Diarienummer
SN-2023/414.912

Förvaltningens åsikt är inte att upphandlingen av platser är där problemet ligger utan att det är den bristande tillgången på platser nationellt.

• **Avsätt tid och resurser för omvärldsbevakning av forskningsresultat och gemensamma lärprocesser med grannkommuner eller andra relevanta jämförelsekommuner (peer review).**

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med omvärldsbevakning gällande ovanstående.

• **Korrigera informationen på kommunens hemsida om hanteringen av orosanmälningar så att den korrekt återspeglar tillvägagångssättet.**

Förvaltningen kommer se över informationen på hemsidan för att säkerställa att den är korrekt.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Det är givetvis av vikt att följa lagstiftade tider för hantering av orosanmälningar samt genomförandet av barnavårdsutredningar. Det som framkommit i revisionen bedöms dock inte få några betydande ekonomiska eller juridiska konsekvenser för förvaltningen.

Christine Carlsén
Tillförordnad socialdirektör

Christine Salemka Carlsén
Verksamhetschef

Bilagor

1. Missiv avseende Granskning avseende kommunens arbete med orosanmälningar med avgränsningen särskilda insatser för barn och unga och för hållbarhet i enlighet med Agenda 2030-målen 3.5, 10.2, 16.2 och 16.A
2. Granskning avseende kommunens arbete med social hållbarhet med avgränsningen stöd till barn och unga som har behov av särskilda insatser: Hanteringen av orosanmälningar

Beslutet ska skickas till

Huddinge kommuns revisorer, Klas Hamrin

Kommunstyrelsen